Heikki Lindfors
29.11.2022

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta sekä maakaasumarkkinalain ja huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Energiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi, ja toteaa lausunnossaan seuraavaa.

Johdanto
Kaasun varastointiasetus parantaa Unionin huoltovarmuutta. Asetus on linjassa yleisen EU:n kaasumarkkinalainsäädännön kanssa, sekä oikeasuhtainen muihin energiakriisin torjuntatoimiin verrattuna. Venäjä käyttää maakaasua häikäilemättä EU:n painostamiseen, joten EU:n yhteiset toimet aggressioon vastaamiseksi ovat perusteltuja.

Esityksen sisällöstä
Suojattujen asiakkaiden määritelmää esitetään laajennettavaksi julkisiin palveluihin sekä elintarviketeollisuuteen. Energiateollisuus ry (jäljempänä ET) pitää laajennusta perusteltuna yhteiskunnan huoltovarmuuden kannalta.

Asetuksen määrittelemä velvoite perustuu edeltävän 5 vuoden keskiarvoiseen kaasun kulutukseen. Suomen kaasun kulutus tulee laskemaan vuoden 2022 aikana merkittävästi alemmalle tasolle kuin aiempina vuosina. Velvoite ei siis todellisuudessa kuvaa Suomen huoltovarmuustarvetta.

Suomessa velvoitevarastointi perustuu muiden polttoaineiden kuin kaasun varastointiin. Sähkön ja lämmön tuotannossa käytetään laajasti erilaisia polttoaineita, jotka ovat vaihdettavissa tarpeen ja tarjonnan mukaan. Velvoitevarastointia hoidetaan yleisesti öljyn ja hiilen varastointina, ja ne korvaavat yleisesti kaasua suoraan yhteistuotannossa. ET:n näkemys on, että yritysten tekemä varastointi tulee huomioida täysimääräisesti kaasun varastointivelvoitteen täyttämisessä. Infran rajotteiden vuoksi (Balticconnectorin ja Incukalnsin varaston verkkoonsyöttökapasiteetit) on suotavaa, että energian varastoinnissa käytetään laajasti muita keinoja kuin kaasun varastointia.

ET:n näkemys on, että yksittäiset yritykset ja jäsenvaltiot ovat pääasiassa vastuussa omasta varautumisestaan. Varastoitu energia tulee olla omistajansa käytettävissä kun sille on tarvetta keskitalvella. Vastaavasti tahon, joka ei ole täyttänyt velvoitettaan, tulee toimitushäiriötilanteessa hoitaa energian hankintansa muin keinoin kuin muiden omistamista varmuusvarastoista.

Asetuksen kansallinen toimeenpano tapahtuu liian myöhään talven 2022-23 osalta. Velvoite on jo voimassa 1.11.2022 alkaen, mutta lainsäädäntötyö on kesken vielä marraskuun lopulla. Myöhäisestä käsittelystä johtuen, on kohtuullista että talvella 2022-23 yksittäiset yritykset

vapautetaan velvoitteestaan, jos kansallisen tason velvoite on täytetty. Valvovan viranomaisen toimintatavan tulee olla ohjaava ja neuvova, ei rankaiseva.

Lopuksi

Kaasun varastointiasetus parantaa Unionin energian toimitusvarmuutta. Suomen energiapaletti on laajempi kuin muissa jäsenvaltioissa, ja varautuminen on osa normaalia energiasektorin toimintaa. Suomessa varautuminen tehdään pääasiassa jo aiemmin käytetyillä keinoilla.

Helsingissä 29.11.2022

Heikki Lindfors
Asiantuntija, energiamarkkinat
Energiateollisuus ry
Puh. 0400 216 797
heikki.lindfors@energia.fi